

ցուց ինձի, առի եւ ծխեցի: Դուրեանի աչքէն չէ վրիպած ասիլա, եւ պատե՛հ առիթով մը դիտել տուաւ ինձի թէ դուք Պրն. Նուպարեան, ծխող մը չեմ ըսիր եւ մերժեցիր իմ սիկարէտ, քայց Տիկի-նին սիկարէտը ծխեցիր: — Ստիպուած, յարեցի ըսաւ, կրնայի՞ մերժել Տիկիին մը սիկարէտը: առի պարզապէս մերժած չըլլալու համար. ես ծխող մը չեմ: Դուրեան արտայայտիչ ժպիտով մը կ'ընդունի չքմեղանքը Նուպարեանին: Պէտք էր որ ելլէինք ալ, քայց ինքն կ'ուզէր որ նստէինք: Կազդուրուեցայ, ըսաւ, եւ ուզեց որ իր յարգանքները գրեմ Դուրեան Սրբազանին:

Այդ վիճակին մէջ զեռ գրիչը չի ձգեց եղբի ծեռ-րէ: Թերեւս մոլորիւն մը: Թարգմանել շարունակ, թէ եւ այլեւ տէրը չէր թարգմանութեան արուեստին: Իր շարք մը թարգմանութիւնները, ծերութեան պըտուղներ, պարզապէս զինքն չվշտացնելու համար կը հրատարակէի Սինի մէջ, որուն ճշմարիտ քա-րենկամը եղած էր. եւ այս առաջին եւ վերջին տե-սակցութեան մէջ իր գնահատանքը կ'ուզէր Սինի խմբագրութեան, իսկ Թէրէեանը կը հռչակէր «Մեծ Բանաստեղծ»:

Նուպարեան դէմք մըն էր խկատիպ. իր կազ-մուածքին փափկութիւնը թեյալարած է իրեն որ ա-մուրի մնայ եւ հրաժարի մատուոր ծանր աշխատու-թիւններէ. այս է պատճառը որ հոգեւին նուիրուած էր գրչի մեքենական աշխատութիւններու: Ծարք մը Ֆռանսերէն գործեր հայացուցած է, որոնց մեծ մա-սը կը մնայ անարիպ. իսկ իր զուլու գործոցն է. ԲԱ-ՌԱՐԱՆ, ՅԻՄՆՍԻՆԵՆԷ, ՀԱՅ-ԱՅԵՌԱՐԷԻԿ, որ լոյս տե-սաւ 1892-ին Կ. Պոլիս, Պարտաւորիան տպարանէն, իր տեսակին մէջ յաւազոյն գործն է այս քառարա-նը, եւ այս պատճառով ալ ամէնէն շատ տարած-ուեցաւ հայ դպրոցներու եւ տուններու մէջ:

Նուպարեան կապուած է Հ. Բ. Բ. Միտթեան եւ անոր կտակած էր իր իզմիրի տղան, եւ Պատուոյ Աճողմ հռչակուած Միտթեան կողմէն: Աւա՛ղ որ այդ տունը եւ շատ մը ուրիշ տուններ մոխրացան իզմիրի աղէտքին մէջ:

Փարիզի ԱՊՐԱՅ Քերթը (1929 Դեկտ. 7. ՇԲ.), ուր հրատարակուած է Մ. Նուպարեանին վերջին լուսանկարը դաշնակի մը առջեւ, յայտարարած է որ Ֆրանսական կառավարութիւնը, Յորիինական Յանձնաժողովին առաջարկութեամբ, Հանքային կրտսեան օստայութեան ատիճանը տուած է Յորիեանին, իրիւր գնահատանքի անոր Ֆրանսական մշակոյթին բերած ծառայութեան:

Նուպարեան, որ իրաւունք ունէր անձամբ վա-չելու իրն համար ծրարուած Յորիեանի հանդէ-սը եւ այս առթիւ տառաջուլ Ֆրանսական կառա-վարութեան կողմէ տրուած ատիճանը, կը փակէ իր աչքերը այս աշխարհի արեւին, որ նտին թողլով արծաթ զիւ մը, իրր խորճողանշան անխոնջ աշխա-տութեան, ինքնամոփոկ կեանքի մը անդորրութեան մէջ:

Մեծքայ Նուպարեան իր ուսանողութիւնէն սկը-ւած է փորձեր ընել գրելու եւ հրատարակելու. Եր-կասէր եւ Ուսումնասիր կ'ըլլան իր առաջին փոր-նիքը լրագրութեան մէջ: Յետոյ Դ. Մսերեանի հետ իր խմբագրէ Մէտառ հանդէսը, Դրած է շատ մը Քերթերու մէջ մինչեւ վերջին ատեններ:

Մեծքայ Նուպարեանի երկասիրութիւնները.

ՏՊԱԿԻՐՈՒԱԾՆԵՐ

- 1.— ԲԱՌԱՐԱՆ, Ֆրանսերէնէ հայ աշխարհիկ.
- 2.— ԿՐԱՆՏԻՐԻ ԲԱՌԳԻՐԻՐԻՆ, ՍԻՄԵՆԵՐԷ.
- 3.— ԿԱՏԱՎԵՐԳԻ ՄՈՒԼԷՐԻ, երկու հատոր.
- 4.— ԱՌԱԿԻ ԱՅՅՈՆԻՔԷՆԻ, աշխրհր. յանգաւոր.
- 5.— ԵՕԴԻՐ-ՏԱՄ ՓԱՐԷՆԻ, վէպ վ. Հիւսիսի, 3 հար.
- 6.— ԴԱՏԱՍԻՐԷ, Կատակարար Ռասիսի.
- 7.— ՀԱՄԱՌՈՏ ՊԱՏՄ. ԲԱՆԱԿԱՐԹՈՒԹԵԱՆ, ՍԷ.
- 8.— ՅԱՌԻՍԹ ԿԵՐՔԷԻ. [նեպոսի.

- 9.— ՌՕՄԷԼՈՒ ԵՒ ԺԻԼԻԼԷԹ, Ողբերգ Շէքսպիրի (Բնագրէն թարգմանուած)
- 10.— ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ.
- 11.— ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵԻ.
- 12.— ՈՒԼԵԻՈՐՈՒԹԻԻԼԷ ՆԱՆՍԷՆԻ ԴԵՊԻ ԲԵԽԵՆ.
- 13.— ԳՐԱՆԵՐ ԲԱՌԱՐԱՆ Ա. Ֆրանսերէնէ Հայերէն (Հրակ. Պալենց, փարիզ)
- 14.— ՀԱՏԷՆՏԻՐԷ ՅԻՄՆՍԻՆ ԱՌԱԿԱՌՈՒՄԵՐԷԻ (Հրակ. Հայ Դպրոց Պրն.Էն եւ Ժրնէվ, Զուրիգերիա):

ԱՆՏԵՐՊՆԵՐ

- 1.— ԱՌԱԿԻ ՅԻՐԱՐԱՆԻ, աշխրհր. յանգաւոր.
- 2.— ԲԱՏԵՐԱՌԱՂԻ ՅԻՐԱՐԱՆԻ.
- 3.— ԺՈՂՈՎԱՅԻՑ Ֆրանսացի դանազան նշանա-ւոր առակախոսներէ, աշխրհր. յանգաւոր.
- 4.— ՈՂԲԵՐԳ ԲԱՍԷՆԻ, Անտրոմաք — Իփիթէնիա — Պերենիա — Փեղրա — Դոնոյիա.
- 5.— ՄԵՐՈՊԷ, Ողբերգ Վալթէր.
- 6.— ԿԱՏԱՎԵՐԳ ՌԷՆԵԱՐԻ, Խաղաժող — Հրտա-կառու.
- 7.— ԱՏՈՒՅ, Վիպասանութիւն Պէնտամէն Բօնօ-թանի.
- 8.— ԳԱՆՁԻ ԿՂՁԻՆ, բարոյական ընտիր վէպ Սթիվենսոնի.
- 9.— ՀՐԵՆԴԱՅԻՐ ՈՒ ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏՍ, բարոյա-կան ընտիր վէպ:
- 10.— ԳՐԱԿԱՆ, Բերթոլտ Գուպոյի.
- 11.— ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ, ՅԻՄՆՍԻՆԱՅԻ.
- 12.— ԹՇՈՒՄԱՆԵՐ, Վիքթօր Հիւսիսի.
- 13.— ՅԻՄՆՍԵՆԷՆԷ ընթերցարան.
- 14.— ԲԵՌՈՅԻ ՄԱՐԴԱՎԷՐԵՐ.
- 15.— ԶՈՒՆՅԵՐԻԱՅԻ ԲՈՊԷՆՍՈՆ.
- 16.— ԷՕԺԷՆԻ ԿՐԱՆՏԷ, Պալլաքի.
- 17.— ԻՍԼԱՆՍԱՅԻ ԶԿՆՈՐՈՐ, Լոթի:

Բ. Ե.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Յ Պ Դեկտեմբեր 1929, ԲԵ. Երուսաղէմի գուման 13-րդ Տաբեղարձին աղբիւ, ժամը 11-ին Ս. Յակոբայ Տանաթին մէջ կաստուեցաւ Դոմարեանական մաղթանք, նախապատրուածքով Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր եւ մաս-նակցութեամբ Միաբանութեան եւ ժողովրդեան:

Յ 24 Դեկտեմբեր 1929, ԴԵ. առաւօտեան ժամը 10-ին, Վանուցա Ա. Թարգման Հոգ. Տ. Տրդատ Վա-րդապէս եւ Դիւանապէս Տիար Կ. Նուրեան Բերդեմէմ գացին, ի զիմաց Ս. Արքայ Երեւոյ գնուելու Լախի-նաց Ս. Ծննդեան ճաղալոյցի հանդիսութեան:

Յ 26 Դեկտ. 1929, ԵՇ., Լաշինաց Ծննդեան Տօնի աղբիւ, ի զիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր՝ Փոխանորդ Կեր. Տ. Մկրտիչ Սրբազան, միաբանութեան հոգեւորա-կան անդամներուն հետ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Լաշինաց Ս. Պատրիարքին եւ Ֆրան-չիսկեանց Մեծաւորին (Բիւպոս), ինչպէս նաեւ Գեր-ման եւ Յոյն Կաթոլիկ Վանեան:

Դարձեալ, կէսօրէն ետք, ժամը 3 ին Պատր. Փա-խանորդ Կեր. Տ. Մկրտիչ Սրբազան, հետն ունենալով Ա. Թարգման Տ. Տրդատ եւ Տ. Կիրեղ Վարդապէսները, այցելութիւն տուաւ Անկիլիան Եպիսկոպոս Կեր. Մէլ-իմէն Սրբազանին եւ շնորհաւորեց Ծննդեան տօնը Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր կողմէ: